

BOTA-

cialment el que s'usava com a blanc de tir i canones.

També s'havia dit *de la Buta*: el B. de Maldà ja l'anomena en totes dues formes: «a Sol-ixent de la Ciutadella, a la part oposta de la Esplanada, queda un gran pla de terra, am la *Buta*, ahont se proban los canons y morters de tirar bombas, y los exercicis dels artillers, dos vegadas la semana; ab la casa, un poc més apartada, que se'n diu de la Quarentena o Lazareto» (*Excursions*, p. 5). «Continuen les proves de canons i morters en la *Buta*, per embarcar ---» (*Calaix de S. a. 1779*, p. 80); igual l'anomena a la p. 176 (a. 1787). Però ell també l'usa en la forma secundària: «Besòs ha sobreexit --- fins al Lazareto i la *Buta*, aon se proven los canons» (*Calaix de S. a. 1776 I*, 51).¹⁵

Tinc memòria d'haver-hi vist (c. 1915-25) una gran construcció, de forma que no recordo precisa però semblant a una gran bóta, que hi devien aixecar: a manera de *butte* o blanc, perquè hi tiressin, apuntant-hi, els artillers. D'on aqueixa alteració, segons el cat. *bóta*.

BOTA-

Aplego sota aquest epígraf noms que es poden distribuir en uns quants grups d'origen diferent; sense excloure alguna contribució de l'un a l'altre.

1) Grup estudiat en el *DECat*, s. v. *botàs* (II, 164-167): relatiu a llocs d'aigua desbotant o emmagatzemada.

a) Barranc del *Botàs* te. Naüja (Brousse, *Cerd. Fr.* 195, i m. a 1/50000) i veg. els que citem II, 165b3-165a44.

b) *Botera*, 165b6-46. Pla de la *Botera* prop de St. Quirze Safaja: *la butèra* (1924). Barranc de la Font de la *Botera* te. Benés (XIX, 173.19). La *Botera* dins la ciutat de Balaguer (Sanahuja, *Ci. de Balaguer*, 123). Dins la de Lleida, acabà per ser una gran claveguera, la *Botera*, per on el torrent del *Bonaire* travessava les Escolles Majors, pel mig del claustre (Lladonosa, *Ci. Lda.*, p. 113). Sengles carrer de la *Botera* a Vilafamés (part damunt de la muralla, XXIX, 2.3), a CastPna. (Traver, *Ants. CastPna.* 1588, p. 479) i a Puçol (XXX, 47.22). Na *Botera* te. Algaida (XL, 97.10, Masc. 27H6). Les *Boteres*, sengles pdes. te. Gósol i Tornafort (XXXVIII, 84.20; XXXVII, 18.13).

c) *Boter*: Font del *Boter* (pron. *del boté* o *de boté*) te Roní (XXXVI, 157, 13); Camp del *Boter* te. Rodonyà (XLVI, 39.14); i les Cases del *Boter* a Vila-rodona (XLVI, 32.43). Barranc del *Boter*, continuació del Barranc del *Cossi* te. Dénia (XXXIII, 77.2). *Son Boter* men. te. Migjorn Gran (XLIV, 21.10, Masc. 6I12).

Amb -o de fonètica ribagorçana o mossàrab. El *Botero* (-téro), barri alt del poble de Jusseu (XLIX, 18). Barranc dels *Boteros* te. Benissa (XXXIV, 91.4). Caseta dels *Botericos* te. Vilamarxant (XXX, 111.17). Font dels *Boteros* te. Loxa (XXXIII, 60.21). *Botero* te. Aiolo de Malferit (XXXII, 76.25). El *Boter* te. Carrícola (XXXII, 139.22). Si bé en molts d'aquests NLL val. es

pot tractar del (4). Puig o Puigs *Boters*, antic volcà del te. de Begudà, aquí potser per comparació amb una resclosa que desbota.

d) *Botern*, *DECat*, 166a44-b36: Pel *Botern de la Brolla*, sol baixar un salt d'aigua, intermitent, entre la Barroca i Amer (XLIV, 96. 89).

e) *Botarell*, en part, del (5), però el sign. invita a posar ací *Lo botarél* clot en el te. de la Baronia de Rialb (XVIII, 30, 31) en alguna acc. com les que especula Hubschmid en *ZRPh* LXXVIII, 112.

f) També poden venir de 1) altres miscel·lanis. *Es Botadors* i camí *des B.* te. Binissalem, pda. a 1 o 2 k. S. del poble, en direcció a Biniagual (XL, 39.21 i 41.11), cf. *botador* (*botadores*) en *DECat* 166a. Pic i Vall de *Botariol* al Capcir (Font-rabiosa, a la r. de Queragut); cf. una collada a La Selva, entre Arbúcies i Breda, de nom vacil·lant entre això i *Borderiol* o *Buc-de-riol*. *Vall-de-les-Bótes* mas., a l'alt Lluçanès te. Lluçà.

2) Deriv. de *bot* i *bóta* (*DECat* II, 151b-154). *Boters*, sengles carrers de ~, a Bna. i a Lleida (Lladonosa, *Ci. Lda.* 97): on devien parar botiga la gent d'aquest gremi; *Els Boters*, pda. te. Alcalà de la Jovada (XXXIII, 128.6). Foia de la *Botana* te. Vall de Gallinera (XXXIII, 117.15) (si bé cf. l'arabisme, parent de *badana*; sènia de *Botanes* te. Onil (XXXV, 174.15). *Botanet*, pda de Bèlgida (*GGRV* II, 27).

3) *Botafoc* (*botafók*), lloc de la costa d'Eivissa (nomencl. Mar. núm. 160): de l'enginy de guerra naval (*DECat* II, 162a32 ss.).

4) Probablement noms mossàrabs o molt més suspectes d'arabisme, que els que també ho són (no tant en el (2) i en 1)-c) *La Botarela* (pron. -aréla), pda. important del te. Novelda (XXXVI, '54 x '24) de terminació inconciliable amb la italiana de -erello, -arello, -ella (notem també la é). Bona part dels noms del tipus *volta*, -es (incomptables), des del CpTarr. al Segura, poden tenir també un origen mossàrab, sense que ens pugui guiar gaire la inicial *v* o *b*, car també l'apellatiu cat. *volta* sona amb *b* — en la major part de la zona transsucrònica. En els següents, però, la *o* tancada i la manca de *l*, indiquen també data mossàrab: *Les Bótes* te. Palma de Gandia (XXXII) i barranc de *bótes* te. Alcalà de Xivert (XXVIII, 179.15); si bé ignorem en tot això si es tracta de l'acc. fonamental 'cúpula, volta', o bé revolt de camí o de corrent d'aigua. A aquest apartat 4) potser pertanyen una part dels NLL val. en -ero o -er de l'apartat 1) c).

5) *BOTARELL*, poble del Baix CpTarr. Pron. mod. *butarél* 1920 (a Riudoms), 1931 (Vila-seca), 1934 (Valls); gentil. *Botarellencs* a Riudoms. *ANT*. Només veig que Morera, *GGC* 648 el troba com a donat a repoblar a Bg. de la Bisbal a. 1184, com a feu de l'arquebisbe de Tarragona. O bé 1173 a Ramon de Ganagot, segons doc. de l'arx. arxidiocesà, on es posa com afr. S. «lo camí que va a *Botarell*», text modernitzat, admetent que l'hagi entès bé Jassans (*Noms d'Alforja*, 70).

ETIM. Podríem sospitar que vagi amb el grup mossàrab 4), i no es veuen objeccions rotundes que impe-